

ဘဒ္ဒိန္ဒ ဘဝိသိ ပုဂံ

ဇာတ (ကလေး) (For Class I)

কল্পতরু বই পিডিএফ প্রকল্প

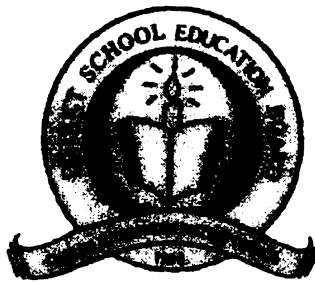
কল্পতরু মূলত একটি বৌদ্ধধর্মীয় প্রকাশনা প্রতিষ্ঠান। ২০১৩ সালে “হৃদয়ের দরজা খুলে দিন” বইটি প্রকাশের মধ্য দিয়ে এর যাত্রা শুরু।

কল্পতরু ইতিমধ্যে অনেক মূল্যবান ধর্মীয় বই প্রকাশ করেছে। ভবিষ্যতেও এ ধারা অব্যাহত থাকবে। কল্পতরু প্রতিষ্ঠার বছর খানেক পর “kalpataruboi.org” নামে একটি অবাণিজ্যিক ডাউনলোডিং ওয়েবসাইট চালু করে। এতে মূল ট্রিপিটকসহ অনেক মূল্যবান বৌদ্ধধর্মীয় বই pdf আকারে দেওয়া হয়েছে। সামনের দিনগুলোতে ক্রমান্বয়ে আরো অনেক ধর্মীয় বই pdf আকারে উক্ত ওয়েবসাইটে দেওয়া হবে। যেকোনো এখান থেকে একদম বিনামূল্যে অনেক মূল্যবান ধর্মীয় বই সহজেই ডাউনলোড করতে পারেন। আমাদের একমাত্র উদ্দেশ্য হচ্ছে, বর্তমান আধুনিক প্রযুক্তির যুগে লাখো মানুষের হাতের কাছে নানা ধরনের ধর্মীয় বই পৌঁছে দেওয়া এবং ধর্মজ্ঞান অর্জনে যতটা সম্ভব সহায়তা করা। এতে যদি বইপ্রেমী মানুষের কিছুটা হলেও সহায় ও উপকার হয় তবেই আমাদের সমস্ত শ্রম ও অর্থব্যয় সার্থক হবে।

আসুন ধর্মীয় বই পড়ুন, ধর্মজ্ঞান অর্জন করুন!
জ্ঞানের আলোয় জীবনকে আলোকিত করুন!

This book is scanned by Agrakirti Bhante

သင်္ချာ ကိရိယာ ပုံ

ကဏ္ဍကဏ္ဍ ဒုတိယ သင်္ချာ

သင်္ချာကိရိယာ ကျား ကဏ္ဍကဏ္ဍ ဟူ၍
သင်္ချာ ကိရိယာကဏ္ဍ သင်္ချာကိရိယာ ကဏ္ဍကဏ္ဍ
ကဏ္ဍကဏ္ဍ : မိသားစု

**Prescribed as text book for by the Secretary, District School
Education Board,CADC,vide Notification No. 103/Vol-II/DSEB
2007- 2008 of Dated Kamalanagar the 17th Dec.,2007.**

ပထမ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၇

(First Edition: 2007).

(ဒုတိယ ပထမ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၈)

(2nd Edition: 2008)

၁၈ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၉ ခု ခုဒ္ဓါး

(Reprint February 2009)

(Cover Design: Mr. Sujoy Chakma).

(Cover Backdrop contributed by Artist) : Triptendu Bikash Chakma

၁၈ဒုတိယ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၉ ခု ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး

(Data Entry: Mr. Jayan Chakma and Mr. Sujoy Chakma)

ကွပ်ကဲကွပ်ကဲ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၉ ခု ခုဒ္ဓါး

(Computer font setting up: Mr.Sujoy Chakma).

၁၈ ဖုဒ္ဓါး:

(Printing at **Jyoti Enterprise**, Silchar Ph. 09435073107

၁၈ ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၉ ခု ခုဒ္ဓါး

(Photo collection: Mr.Sujoy Chakma)

၁၈ ဖုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး

(Copy right reserved by the District School Education Board, C.A.D.C. and the author.)

ဖုဒ္ဓါး: ၂၀၀၉ ခု ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး ခုဒ္ဓါး

(Published by: District School Education Board, Chakma Autonomous District Council, Kamalanagar: Mizoram.)

FOREWORD

District School Education Board has been striving to publish Changmha Language Text Book since inclusion of Changmha in the curriculum. In 2007 “Changmha Abdhi Pudhi” for Class I was published and introduced in the Schools of Chakma Autonomous District Council. This book have further been revised after carefull study and examination of Changmha phonetics and terminology. Much emphasis has been given on wordings, correction of spellings, phonetics and setting of lines and paragraphs in this edition. Besides, “Changmha Shikya Pudhi”- Poidhya-5 & 6 have been brought out for inclusion as a Changmha Text Books for class- VI & VII from the academic session 2008 and onwards. The publication of these new books is due to co-operation and hard work of the following persons. The Board gratefully acknowledges its indebtedness to them.

1. Shri L.B. Chakma
2. Shri Jayan Chakma
3. Shri Anil Kr. Chakma
4. Shri Sujoy Chakma
5. Shri Dhanya M. Chakma

Over and above, the Board also takes this opportunity to express its gratitude to all members of the Changmha Scripts and Literature Development Committee of the Board, teachers and officials who have contributed their creative writing. I hope more interest will be generated to develop the Changmha Literature in future.

However, it is very difficult to bring out a flawless text book. There may have some errors in this edition inspite of best efforts of our author. The District School Education Board welcomes suggestions or comments for such inadvertent errors so as to enable us to improve the text book in the next edition.

(RAMANI CHAKMA)

President,

**District School Education Board,
Chakma Autonomous District Council,
Kamalanagar**

PREFACE TO SECOND EDITION

It gives me Immense pleasure to put in word my joy that with the publication of these 'Changmha Shikkya Pudhi' Series five and Six, our endeavour and mission to publish Changmha Text Book for Class – I to Class - VII is getting materialised from the academic session 2008. The publication of these text books will fulfil our object of imparting education in our mother tongue upto the elementary level in the CADC.

However, I must mention some important points on the 'Changmha' Scripts as it is quite an unique and seperate language and it has got some guiding rules and speciality which need to be obserbed in respect of pronunciation and spelling. It should not be compared with or used in to as other Indian Scripts S, Ī , s as 'Ha'. In Changmha, the phonetic of letter 𑒪 is like a low pitched 'ha' and it sounds like 'K' only at brake or after a brake. The letter 𑒫 always sounds like 'Ha' and the letter 𑒬 does not sound like 'Ha' but as a silent 'ha' as in the word 'Hour', 'Honour' etc. Further there is also a rule that the ' ' (Machchya) sign or Hasanta (In Bengali) should not be used on all letters except the letters 𑒪, 𑒫, 𑒬, 𑒭, 𑒮, 𑒯, 𑒰, 𑒱, 𑒲, 𑒳, 𑒴, 𑒵, 𑒶, 𑒷, 𑒸, 𑒹, 𑒺, 𑒻, 𑒼, 𑒽, 𑒾, 𑒿 and 𑓀 since the Changmha vocabularies does not warrant to use the brake sign or machchya on other letters.

As such, there is a problem to write and pronounce the words from other languages. We cannot write or pronounce the words of borrowed words if we follow the rule of the Machchya sign of Changmha. And we need to violate the machchya rule and some other rules for transliteration. It is there fore suggested that we should use some transliteration sign which will remind us that the rule of Changmha has been violated and we should pronounce such particular letter or word as per other languages like the hindi adaption of the sign ' W ' for 'v,Q' of 'oP' since there is no substitute for 'o' in hindi and the sign ' ' of t' In fet'je of 'Mizoram' as there is no substitute for 'z' in hindi. After much thought and research, it is found that a simple dot at the bottom will solve our problem of transliteration like ----- for School, -----for Haryana, -----for Majjid, ----- for wood,----- - for class, -----for Kamiz, ----- for Khandahar etc. We should use it at the middle of the bottom of the particular letter for transliteration.

At the last, I hope these text books will bring change in the use of Changmha Scripts and bring progress in the development of Changmha literature, which will be the success and satisfaction of the members connected with the publicatuion of the text books.

With the great expection of suggestions and feed back from all corners.

(L.B. CHAKMA)

Chairman,
Chakma Scripts
and

Language Development Committee,
Chakma Autonomous District Council,
Kamalanagar, Mizoram.

Dated Kamalanagar,
The 21stFeb.2008

တတိယမြောက် ကဏ္ဍ

[illegible]

[illegible]

၁၆၆၆ ကံ ငါး ဘုံ !

ပဏ္ဍိတ တုရ တုရ

တဝိသုဒ္ဓိ

Q. 10

(ဒါယိန္တ ဘင်္ဂ)

ဘိဇ္ဇာကိရိယာတော် ပေးသဖြင့် ဂုဏ်သိမ်းခြင်း ဖြစ်

[illegible][illegible]

(၁၇) (ဒုတိယ) မိန့်ကြားခြင်း - ဤကိစ္စသည် အလွန်အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ပြီး ဤကိစ္စကို အလွန်အတိအကျ ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပဏီတုရုတုရု

တတိယ

Antw

(ဒါယိက ဘုရား)

පළමු පන්තියේ පාඨය (Guideline for Teachers)

೪. ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಗ್ರಾಹಕರು:

၈ - America မှို့ၵ် ပဲၵ်ၵ် A သံ ဂံၵ် မံၵ် (pronounce as A in the word America). (အံ, ဟံ, ဟံ, ဟံ)

က - Father မှုၣ် 'A' သံ ဂ်ၣ် ဝံၣ် (pronounce as a' in the word Father).
 (အံ, ပယံ ဟံ, ဟိ ကံ) ။

၈- 'Saw' ဖျဉ်း 'aw' ဘာ ball ဖျဉ်း 'a' ယဉ်း ဂဉ်း ဝဉ်း (pronounce as 'aw' in the word 'Saw' and 'a' in the word 'ball'). (အဉ်း, ဂဉ်း ဝဉ်း, ယဉ်း ဖျဉ်း)

၈ - အဲဒါ 'Always' မဟုတ်၊ 'A' ယူရင် 'A' ဟုတ် (pronounce as 'A' in the word 'Always'). (အဲဒါ, အဲဒါ, အဲဒါ)။

၁။ - India မှာရှိသော အဓိက ဂဏ္ဍ ဖော်ပြ (pronounce as I in the word India. (အိန္ဒိယ, ဘင်္ဂလား, မင်္ဂလာ)။

ဘီ - Sweet မှို့တ် ဘိဃာ 'e' သစ် ၎င်း မှိတ် (Shall prounce as two e's in the word 'Sweet'). (အဲ, ယု-ဝဲ, ဘဲ မှိတ်)။

၅ - Bullet ,Bulletin မှာရှိတဲ့ ‘U’ သည် ဂုဏ် ဝေါဟာရ (pronounce as ‘u’ in the word Bullet and Bulletin). (အဲဒါ, ဒါ့ ပစ္စ, ဟုတ်တူ ဟုတ် ခု)

၅ - Book မှည့်စဉ် 'O' ယူ၍ ဂုဏ်ထူး (ဂျီ , ချီ) (pronounce as two 'O's in the word 'Book'). (အဇာ, ချီ ချီ, ပတ်တန်တန်)

က - Ate မှည့် 'A' သစ် ဂဏ္ဍိ ဝေပုံ (pronounce as 'A' in the word Ate) .
 (အစ်, အစ် ပဟ်, ဒေဟ် ဖွယ်) ၊

[illegible]

ဟိ - My, Sky ဖိုရ်ဇ် 'Y'သစ် ဂ်ဇ် ဝဲဉ် (pronounce as 'Y' in the word Sky My) ၊
ဒါဇ်, ဝဲဉ် ပိဇ် ဝဲဉ် ၊

၅ - Wall မှိုက် 'Wa' ဘုရား ၏ ဝါဒ (pronounce as 'Wa' in the word wall) ၊

၅ - War ချောင်း 'Wa' သည် ဂန္ထီ ခေါ်တွဲ (pronounce as 'Wa' in the word 'War'). ၅ = ဝှ, ၅၅၅ ခေါ်တွဲ (Noun) လျှာ လက်သတ် ဖြစ်သည်။

ဘူး - ဘိယာ ဘို(ရဒီယို) UO သစ် ဂဏ္ဍိ ဖဝိဗ္ဗ (pronounce as'UO').

၁၅ - Poor မှုန် ဝိညာ 'O' ယစ် ဂဏ် မှီဗုံ (shall pronounce as two'O's in the word Poor)

၈ - pronounce as Oi. (Doi=Curd). ခဲ ဖဲ, အိ ဖဲ ၊

ᐱ - pronounce as "Ei". This sign is not practically used singly.

အ - pronounce as "Awi". (အစ်, အိ, ဂ ကို သော့ဆွဲ ပေးရန်)

၁၃ - ဘိယ ဘိ နှစ်ခု ချိတ် ၈ (long and weak stress sound of ဘိ | (အစ် - ခ်)
(Not).

ආ - pronounce as 'Ei'=That. (ආ, ආ ජරිත්‍ය ඛි.)

ကလ - ကိသ ကလ နှစ်ခု ညီမျှလှ ခ် (long and weak stress sound of ကလ | အောက် ခလ (Navel)).

ၣ် - Open မၢ်ၣ်ၣ် “O”မၢ်ၣ်ၣ် ၣ်ၣ်ၣ် (pronounce as O in the word “Open”).(ၣ်
= ၣ်) ၣ်ၣ်ၣ်, ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်။

ၣ် - pronounce as 'Ou'. (အဲ, ဣပုၣ်)

๗ - pronounce as 'Ouh' (Bouhddha = Buddhist).

ശ് / ശ് = ശ്ശ് (Termaric).

လောကီ တရား

ဇာတိသုတ္တံ ဇာတိ

မုနိဗုဒ္ဓ

ပဉ္စမ

၁.	ဘဝ ပဉ္စ	၁
၂.	ဇာတိ	၂
၃.	မေတ္တာ ဘိက္ခု	၃
၄.	မေတ္တာလောကီ မေတ္တာ လောကီ	၄
၅.	မေတ္တာ လောကီ မေတ္တာ လောကီ	၅
၆.	မေတ္တာ လောကီ	၆
၇.	ဇာတိ လောကီ	၇
၈.	မေတ္တာ ဘိက္ခု လောကီ	၈
၉.	မေတ္တာ ပုဒ်	၉

လၢကၢၤသ့ၣ်

ကံၤ ပုဒ် -

လၢကၢၤသ့ၣ် (Follow and write)

က	ခ	ဂ	ဃ	င
ဇ	ဆ	ဗ	ဗ	ည
စ	ဆ	ဇ	ဗ	ဇ
က	က	င	င	ဇ
ပ	ဖ	ဂ	က	မ
မ	က	လ	ဝ	သ
	မ	မ	က	

ကူ

အတိုင်း သင်္ကန်းတန်း (လှည့်) (Follow and write)

၁

၂

၃

၄

၅

၆

၇

၈

၉

၀

ကျင့်စဉ် (Exercise)

၁									
၂									
၃									
၄									
၅									
၆									
၇									
၈									
၉									
၀									

ဤ ဘုံတွဲ

အောက် ငါး ဘုံ (လှယ်) (Follow and write)

၇ ၈ ၉ ၁၀ ၁၁ ၁၂ ၁၃ ၁၄ ၁၅ ၁၆
၁၇ ၁၈ ၁၉ ၂၀ ၂၁ ၂၂ ၂၃ ၂၄ ၂၅ ၂၆
၂၇ ၂၈ ၂၉ ၃၀ ၃၁ ၃၂ ၃၃ ၃၄ ၃၅ ၃၆

ဟဲကလဲ လဲယှာ မဲတဲ လဲခဲ

ဖဲကဲ ငဲကဲ ဘဲ (လဲယှာ) (Follow and write)

ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ
ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ
ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ
ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ ကဲ

အောက် လေး မဏ္ဍ လက်စွဲ အကြောင်း:

က							
က							
က							
က							
က							
က							
က							
က							
က							

ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							
ဝ							

ဖိစိတ် လက်စွဲ အကြောင်း

က							
ခ							
ဂ							
ဃ							
င							
စ							
ဆ							
ဇ							
ည							

၃							
၄							
၅							
၆							
၇							
၈							
၉							
၁၀							
၁၁							
၁၂							

ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							
ဇ							

သ							
င							
ည							
က							

ကဏ္ဍ (လက်ဖျံ) ဘဏ္ဍာ :

၁									
၂									
၃									
၄									
၅									
၆									
၇									
၈									
၉									
၁၀									

မက္ခိ (Vowel Sign) (လဝတ္ထု ဘုဏ်း) :

၁							
၂							
၃							
၄							
၅							
၆							
၇							
၈							

မူပိုင်ခွင့် ပုံစံ (Model Question)

၁. ကလေး (၁) နာမည် (လေး) :

က									
သ									
ဇ									
ဃ									
ဇ									
ဂ									

၂. ကလေး (၁) နာမည် (လေး) :

၀									
၁									
(
((
၂									
၃									

၆. ကလေး (၁) မိမိတို့၏ နာမည် (လေး) :

က									
က									
က									
က									
က									
က									

၇. ကလေး (လေး) :

၄									
၄									
၆									
၇									
၈									
၉									
၉									
၉									
၉									
၉									

ကဏ္ဍ(များ)၏ ဘုံ၏ ပဋိသန္ဓေ

[illegible][illegible][illegible]